

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 17/7

19 հուլիսի 2016թ.

Քննարկվեց Ա/Ձ Միքայել Հասրաթյանի գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Շենգավիթի ՀՏ 26.05.2016թ. թիվ 2133016 ակտի դեմ:

Ա/Ձ Միքայել Հասրաթյանի գանգատում բերված փաստարկները.

26.05.2016թ-ին կազմվել է թիվ 2133016 ակտը, որի 1-ին կետի համաձայն օրենքով սահմանված ելակետային տվյալների և գործակիցների ճշտության ստուգման մասով պարզվել է, որ Ա/Ձ-ն ք.Երևան, Բյուզանդի 1/3 հասցեում 2016թ-ի մայիսի 1-3-ը իրականացրել է հանրային սննդի կազմակերպման գործունեություն 70 քմ սպասարկման սրահի մակերեսով, սակայն Շենգավիթի ՀՏ չի ներկայացրել հայտարարություն արտոնագիր ստանալու համար՝ խախտելով «Արտոնագրային վճարների մասին» ՀՀ օրենքի հավելված 8-ի 5-րդ կետի պահանջները: Արդյունքում հիմք ընդունելով «Արտոնագրային վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 7-րդ կետի պահանջները լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել ընդամենը 982800 դրամ:

Գանգատաբերը գտնում է, որ կազմված ակտը ոչ իրավաչափ վարչական ակտ է և ենթակա է անվավեր ճանաչման հետևյալ պատճառաբանությամբ:

Վարչական մարմինը խախտել է «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի դրույթները, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ, 10-րդ, 37-րդ, 43-րդ հոդվածների պահանջները:

Վերը նշված հոդվածների վերլուծությունից պարզ է դառնում, որ վարչական մարմինը պարտավոր էր իրականացնել, փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները, պարտավոր էր ապացուցել Ակտում նշված օրերին հանրային սննդի գործունեություն իրականացրած լինելու հանգամանքը: Բացի այդ, վարչական մարմինը չի քննարկել գործի փաստական հանգամանքների վերաբերյալ ներկայացված փաստերը, և այդ ներկայացված տեղեկությունները համարվում են հավաստի բոլոր դեպքերում, քանի դեռ վարչական մարմինը հակառակը չի ապացուցել: Եթե վարչական մարմինը հիմնավոր կասկածներ ուներ բողոքաբերի ներկայացրած տվյալների, տեղեկությունների իսկության վերաբերյալ, ապա ինքը պարտավոր էր ինքնուրույն և իր հաշվին ձեռնարկել միջոցներ՝ դրանց իսկության մեջ հավաստիանալու համար:

Ուսումնասիրելով թիվ 2133016 ակտը և վերլուծելով վերը նշված օրենսդրական դրույթները հանգում ենք այն եզրակացության, որ վարչական մարմինը ոչ մի կերպ չի հիմնավորել «Արտոնագրային վճարների մասին» ՀՀ օրենքի հավելված 8-ի 5-րդ հոդվածի պահանջները խախտված լինելու փաստը:

2016 թվականի մայիսի 1-3-ը ՀԴՄ մուտքագրված գումարների վերաբերյալ միակ ապացույցը՝ Z հաշվետվությունը, ըստ էության, չի կարող հիմք հանդիսանալ ընկերության կողմից նշված օրերին հանրային սննդի գործունեություն իրականացրած լինելու հանգամանքն ապացուցված համարելու համար և արձանագրված խախտումն

կատարված լինելու հանգամանքն ապացուցված համարվելու համար անհրաժեշտ էր ստուգման ընթացքում արձանագրել վերը նշված օրերին բողոքաբերի կողմից հանրային սննդի գործունեություն իրականացնելու որևէ փաստ, ինչը, սակայն, չի արձանագրվել:

Միաժամանակ հարկ է նշել, որ վարչական մարմնի կողմից ստուգում իրականացնելու ժամանակ՝ 16.05.2016թ., գանգատաբերն արդեն ունեցել է արտոնագիր հանրային սննդի ոլորտում գործունեություն իրականացնելու համար, որը ստանալու համար դիմել է հարկային մարմնին 04.05.2016 թվականին: Իսկ խախտման բացահայտումը կատարվել է 01.05.2016-ից 03.05.2016թ, հիմք ընդունելով Z հաշվետվությունը, որպիսի պայմաններում, ինչպես արդեն հիմնավորվել է վերևում, այդ հաշվետվությունը չէր կարող հիմք հանդիսանալ վարչական մարմնի կողմից խախտում վերագրելու ու լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ առաջադրելու համար:

Հաշվի առնելով նաև այն հանգամանքը, որ վերը հիշատակված հանձնարարագրի ընդունումն արդեն իսկ անբարենպաստ հանգամանքներ է առաջացրել ընկերության համար, ու այդ իրավիճակում վերջինիս կողմից խախտում կատարելու հանգամանքի ապացուցման բեռը կրում է վարչական մարմինը, Ակտը կազմվել է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի բ) կետի պահանջների խախտմամբ: Հիմք ընդունելով նույն օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին կետի ա) ենթակետի դրույթները գանգատաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Շենգավիթի ՀՏ 26.05.2016թ. թիվ 2133016 ակտը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Շենգավիթի ՀՏ պետի 12.05.2016թ. թիվ 2133016 հանձնարարագրի համաձայն Ա/Ձ Միքայել Հասրաթյանի մոտ կատարվել է օրենքով սահմանված ելակետային տվյալների և գործակիցների ճշտության ստուգում: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Շենգավիթի ՀՏ 26.05.2016թ. թիվ 2133016 ակտը (այսուհետ նաև Ակտ), որով լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել 982.800 դրամ:

Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ Ա/Ձ-ն ք.Երևան, Բյուզանդի 1/3 հասցեում 2016թ.-ի մայիսի 1-3-ը իրականացրել է հանրային սննդի կազմակերպման գործունեություն 70 քմ սպասարկման սրահի մակերեսով, սակայն Շենգավիթի ՀՏ չի ներկայացրել հայտարարություն արտոնագիր ստանալու համար՝ խախտելով «Արտոնագրային վճարների մասին» ՀՀ օրենքի հավելված 8-ի 5-րդ կետի պահանջները:

Համաձայն «Արտոնագրային վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 7-րդ կետի հարկ վճարողից գանձվում է տուգանք՝ առանց արտոնագրի գործունեությունը փաստացի իրականացնելու ժամանակահատվածի (բայց ոչ պակաս 3 ամսվա) համար վճարման ենթակա արտոնագրային վճարի կրկնակիի չափով (163800x3x2): Արդյունքում լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել ընդամենը 982.800 դրամ:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել հետևյալը.

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ նաև Օրենք) 37-րդ հոդվածի առաջին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը պարտավոր է ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:

Օրենքի 55-րդ հոդվածի առաջին մասի «ա» կետի համաձայն՝ գրավոր վարչական ակտին ներկայացվում են հետևյալ պահանջները՝ վարչական ակտն իր բովանդակությամբ պետք է համապատասխանի դրա ընդունման համար օրենքով սահմանված պահանջներին, նշում պարունակի այն բոլոր էական փաստական և իրավաբանական հանգամանքների վերաբերյալ, որոնք վարչական մարմինն հիմք են տվել ընդունելու համապատասխան որոշում:

Օրենքի 57-րդ հոդվածի առաջին մասի համաձայն՝ գրավոր կամ գրավոր հաստատված վարչական ակտը պետք է պարունակի հիմնավորում, որում պետք է նշվեն համապատասխան որոշում ընդունելու բոլոր էական փաստական և իրավական հիմքերը:

«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 9-րդ կետի համաձայն. «Ակտում նշվում են՝ ստուգմամբ բացահայտված խախտումները, խախտումների նկարագրությունը, խախտման ժամկետը (եթե հնարավոր է որոշել) և այն իրավական նորմերը, որոնց պահանջները չեն կատարվել»:

Իր հերթին, Օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի բ) կետի համաձայն՝ անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է վարչական մարմինը՝ անձի համար ոչ բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում:

Վերոգրյալ նորմերի վերլուծությունից հետևում է, որ վարչական մարմինը ստուգման ընթացքում խախտումների հայտնաբերման դեպքում օրենքի ուժով և օրենքով սահմանված վավերապայմանների մատնանշմամբ պարտավոր է դրանք արձանագրել ստուգման ակտում: Միայն նշված պահանջի պահպանման արդյունքում է հնարավոր խախտման համար որևէ կազմակերպության առաջադրել պարտավորություն: Այսինքն՝ պարտավորություն առաջադրելու համար անհրաժեշտ է, որ խախտումը սահմանված կարգով արձանագրվի և ապացուցվի, որի պարտավորությունը դրված է վարչական մարմնի վրա:

Վերոգրյալից հետևում է, որ վարչական վարույթի ժամանակ փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկման ապահովումը վարչական մարմնի պարտականությունն է, ընդ որում, անձի համար ոչ բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում ապացուցման պարտականությունը վարչական վարույթի ընթացքում, ինչպես նաև ակտի հիմքում ընկած փաստական հանգամանքների ապացուցման բեռը, կրում է վարչական մարմինը, իսկ փաստի առկայությունը կամ բացակայությունը վիճելի մնալու դեպքում դրա բացասական հետևանքները կրում է այդ փաստի ապացուցման բեռը կրող կողմը՝ տվյալ դեպքում վարչական մարմինը:

Քննարկվող դեպքում գործ ունենք մի իրավիճակի հետ, երբ Ակտով արձանագրված խախտման, այն է՝ Ա/Ձ Միքայել Հասրաթյանի կողմից 2016թ-ի մայիսի 1-3-ն ընկած ժամանակահատվածում առանց համապատասխան

հայտարարություն ներկայացնելու և արտոնագիր ստանալու հանրային սննդի գործունեություն իրականացված լինելու հանգամանքը հիմնավորող միակ ապացույցը, դա ՀԴՄ-ից դուրս բերված Z հաշվետվությունն է: Ընդ որում, վերջինս, որպես ապացույց, ձեռք է բերվել մինչև ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Շենգավիթի ՀՏ պետի 12.05.2016թ. թիվ 2133016 հանձնարարագրի հրապարակելն ընկած ժամանակահատվածում: Բացի այդ, ստուգման ընթացքում, որը փաստացի տևել է մեկ օր (16.05.2016-16.05.2016թ.թ.), Ա/Ձ Միքայել Հասրաթյանը գործունեություն է իրականացրել բացառապես «Արտոնագրային վճարների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված դրույթների շրջանակում:

Տվյալ դեպքում գանգատաբերը պնդում է, որ 2016թ-ի մայիսի 1-3-ն ընկած ժամանակահատվածում հանրային սննդի գործունեություն չի իրականացվել, այլ տեղի է ունեցել որոշ ապրանքների վաճառք:

Այս կապակցությամբ հարկ է մեջբերել «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները, որի համաձայն՝ վարչական մարմնի կողմից քննարկվող փաստական հանգամանքների վերաբերյալ անձի ներկայացրած տվյալները, տեղեկությունները համարվում են հավաստի բոլոր դեպքերում, քանի դեռ վարչական մարմինը հակառակը չի ապացուցել:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ, ըստ էության, Ակտով արձանագրված խախտումն Ա/Ձ Միքայել Հասրաթյանի կողմից կատարված լինելու հանգամանքն ապացուցված համարվելու համար անհրաժեշտ էր, որպեսզի մինչև ստուգման փաստացի սկսելը ՀԴՄ-ից դուրս բերված Z հաշվետվության տվյալներից բացի բերվեին նաև այլ ապացույցներ, որոնք կհիմնավորեին նշված օրերին գանգատաբերի կողմից կոնկրետ հանրային սննդի գործունեություն իրականացված լինելու հանգամանքը: Սակայն սույն գործում նման ապացույցներ, ըստ էության, առկա չեն:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը եզրակացնում է, որ սույն գործով առկա չեն բավարար ապացույցներ, որոնք կհիմնավորեին Ա/Ձ Միքայել Հասրաթյանի կողմից 2016թ-ի մայիսի 1-3-ն ընկած ժամանակահատվածում առանց համապատասխան հայտարարություն ներկայացնելու և արտոնագիր ստանալու հանրային սննդի գործունեություն իրականացված լինելու հանգամանքը: Հետևապես ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթներով գանգատը ենթակա է բավարարման:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Շենգավիթի ՀՏ 26.05.2016թ. թիվ 2133016 ակտը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ